

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรม

ของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

People's Participation in Community Development According to
Aparihāniyadhamma of Sakrachom Subdistrict Municipality,

Don Chedi District, Suphanburi Province

ปัญญา โสภาสุวพันธุ์

Panya Sophasuwapan

วิชชุกร นาคธน

Wichchukorn Nakthon

นพดล ดีไทยสงค์

Noppadol Deethaisong

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-mail: panyasopa678@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 11 กุมภาพันธ์ 2566

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 27 ธันวาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 27 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรม 3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรม เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 344 คน สุ่มตัวอย่างตามวิธีการของยามาเน วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน

ผลการวิจัย พบว่า 1. ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศและอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐาน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ แตกต่างกัน มี

ส่วนรวมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย 3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรม 1) การตัดสินใจ วันทำงานไม่ตรงกัน เสี่ยงประชาสัมพันธ์ไม่ค่อยได้ยินเสียง 2) การดำเนินงานผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่น้อย 3) การรับผลประโยชน์ ชุมชนของบประมาณจะไม่ค่อยได้รับผล เลยทำให้บางชุมชนไม่ได้รับการอนุมัติให้เกิดการพัฒนา 4) การประเมินผล ประชาชนขาดความร่วมมือ ไม่มีความรู้เรื่องแผนพัฒนา

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนา, อปริหานิยธรรม

ABSTRACT

The study consisted of the following objectives: 1) to investigate the level of people's participation in community development. 2) to compare people's participation in community development according to *Aparihāṇiyadhamma*. 3) to explore problems and suggestions on people's participation in community development. The study used mixed-methods research, with the quantitative method using survey research and data collected by using Taro Yamana from questionnaires with 344 people to analysis data by descriptive statistics and in-depth interviews and questionnaires to collect data from 9 people.

From the study, the following results are found: 1) People's participation in community development of Sakrachom Subdistrict Municipality, Don Chedi District, Suphanburi Province is overall at a moderate level. 2) From comparing people's participation in community development. Classified by personal factors, it is revealed that people of different genders and ages have no difference in their participation in community development. People of different educational levels, occupations, and incomes differ in their participation in community development with a statistical significance of 0.05 level. 3) Problems with people's participation in community development: (1) Decision-making is hindered because working days are not aligned (2) Operation as the administrators do not often take part in fieldwork. (3) Gaining benefits since many communities request budgets but some are denied, making community development difficult; and (4) Evaluation as people lack cooperation and knowledge on development plans are unclear in solving community problems.

Keywords: Participation, Development, Aparihaniyadhamma

1. บทนำ

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2554 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพ และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนคนไทยโดยบัญญัติให้รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมืองการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสังคม การจัดทำบริการสาธารณะ และการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของภาครัฐในการกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาประเทศ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ชุมชน จนถึงในระดับชาติ และรัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน การนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในเชิงปฏิบัติจริงด้วย การพัฒนาชุมชนในชนบทนั้น ซึ่งในอดีตไม่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาแบบยั่งยืน หากแต่กระแสดความคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและในระดับสากลเกี่ยวกับเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้การพัฒนาในยุคหลังๆ ได้เน้นประชาชนในชุมชนเป็นเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนการพัฒนา และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 เป็นต้นมา (จินตวีร์ เกษมสุข, 2561)

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความรู้ ความสามารถ และความรับผิดชอบของประชาชน เมื่อเกิดการพัฒนาท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูง โครงการกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชน ทำให้เกิดพลัง ทำให้เกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติและตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ มาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548)

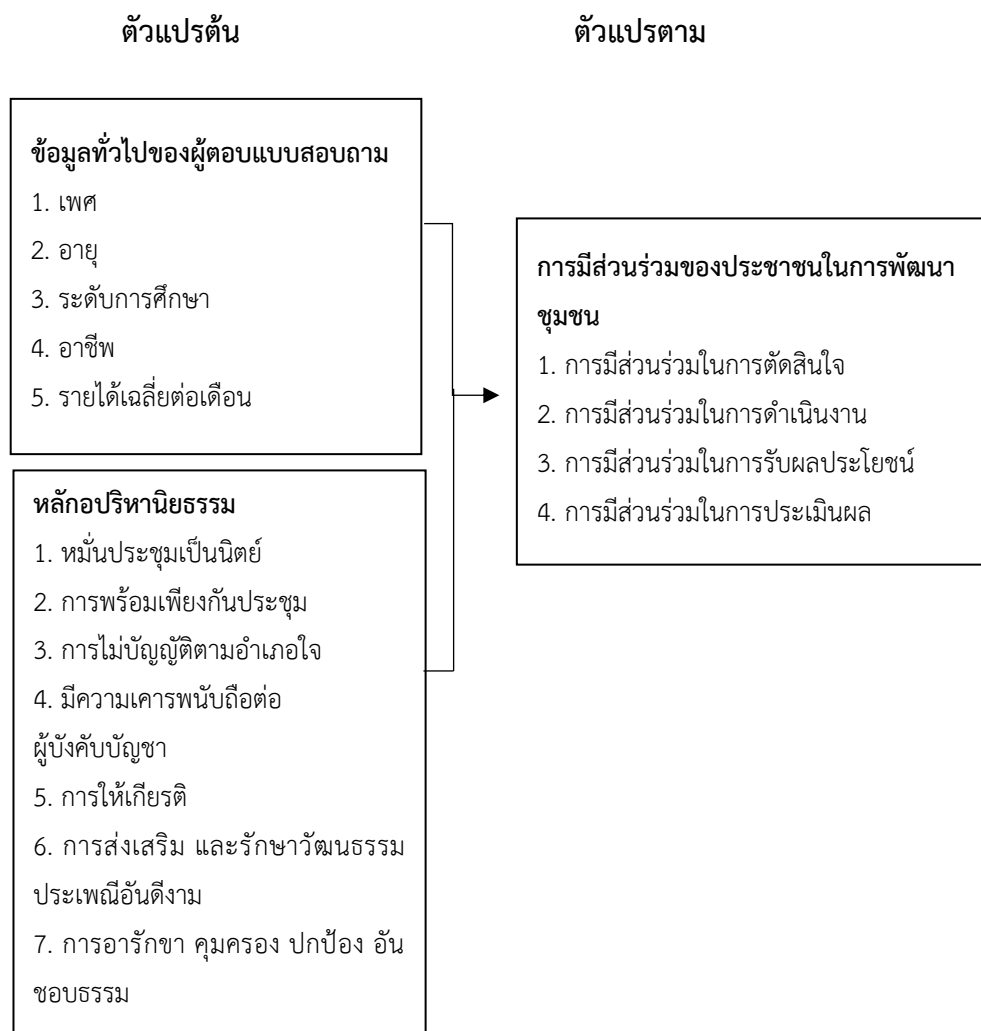
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอภิธานิธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2,429 คน

4.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยแบ่งออกเป็นข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ และประธานชุมชน จำนวน 10 รูปหรือคน

4.3 พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี

5. วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูปหรือคน ได้แก่ 1. นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา 2. นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ 3. ผู้บริหารท้องถิ่น 4. ผู้ปฏิบัติงาน และ 5. ผู้นำชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือ

การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการประสานงานกับผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

6. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น

1) พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = 0.788) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อ 5 ด้านให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.746) รองลงมาคือ ข้อ ๗ ด้านการอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 4.15, S.D. = 0.740) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 2 ด้านพร้อมเพียงกันประชุม มีค่าเฉลี่ยคือ ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.825)

2) พบว่า ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.25, S.D. = 0.996) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 3.35, S.D. = 0.967) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 3.28, S.D. = 1.052) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.26, S.D. = 1.057) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X}$ = 3.12, S.D. = 1.109) ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ 1-5

สมมุติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัยที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอปริหานิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย

3. การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประชาชนสนใจการเมือง ต้องทำมาหากินเวลา วันหยุด วันทำงานไม่ตรงกัน เสียงประชาสัมพันธ์ ไม่ค่อยได้ยินเสียง บางจุดเสียงตามสาย ไม่ทั่วถึง จึงทำให้ ไม่ได้รับข่าวสาร

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน นายกเทศมนตรีลงพื้นที่น้อย ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ และแก้ไขปัญหาไม่ตรงจุด รองรับสำหรับอาชีพ ของวัยรุ่น ตอนเลิกเรียนหรือวันหยุดเรียน หน่วยงานจะล่าช้า ต้องตามอย่างงานจริงจัง มีฉะนั้น งานต่างจะได้รับการหยิบยกมาพิจารณาเลย ประชาชนไม่เข้าใจในแต่ละเรื่อง แต่ละด้านของการร่วมงาน/กิจกรรมต่างๆ จึงไม่ค่อยให้ความร่วมมือ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ชุมชนของบประมาณจะไม่ค่อยได้รับผล ในเรื่องที่ชุมชนขอไป ถ้าไม่เดือดร้อน จะไม่ทำเรื่องยื่นขอไป ระบบราชการขั้นตอนจะเยอะ หลายชุมชนเลยทำให้บางชุมชนไม่ได้รับการอนุมัติตามเรื่องที่ขอไปในการพัฒนาชุมชน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนขาดความร่วมมือ ไม่มีความรู้เรื่องแผนพัฒนา หน่วยงานยังไม่ชัดในเรื่องแก้ไขปัญหาในชุมชน ประชาชนที่ค้าขายให้ความร่วมมือของคนในชุมชนยังน้อยขาดการประสานงานให้ชุมชนออกมาร่วมกิจกรรมและในการมีส่วนร่วมการประเมินผลไม่มี

7. อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับเทศบาลเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน จัดกิจกรรมของกลุ่มต่างๆ ในพัฒนาชุมชน ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ไม่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติชัย สีนคง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนายุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอมือง จังหวัดพิษณุโลก” พบว่า ประชาชนในการพัฒนายุทธศาสตร์ ด้านมีส่วนร่วมตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีส่วนร่วมกับเทศบาลในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปกติดา ปานเนตรแก้ว (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชน ตัวการบริหารพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น” พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนมีความยินดีและภาคภูมิใจเมื่อโครงการต่างๆ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง และชุมชน ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่ได้เป็นเช่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสสรีย์ คุณกลาง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ได้แก่ การรับผลประโยชน์ในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง มีส่วนร่วมการดำเนินโครงการ/กิจกรรมของเทศบาล มีการประเมินผลความคุ้มค่าของแผนจากงบประมาณที่ใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาณี เรียงทอง และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม” พบว่า ในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ดังนี้

สมมุติฐานการวิจัยที่ 1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักการบริหารนิยธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าเพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย ตรีเทศ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี อำเภอมะนัง จังหวัดน่าน” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี โดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ เป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาล

สมมุติฐานการวิจัยที่ 2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอภินิหารธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาคมในการพัฒนาตำบลบางตาบ อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี” พบว่า การมีส่วนร่วมโดยปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ที่ไม่มีผลต่อการมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาตำบล จากโครงการปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมการเป็นประชาคมตามแนวทางของทางราชการ

สมมุติฐานการวิจัยที่ 3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอภินิหารธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษามีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงกรด ไกรกังวาร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภวารินชารบ จังหวัดอุบลราชธานี” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระดับการศึกษา ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมุติฐานการวิจัยที่ 4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอภินิหารธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่าอาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร” พบว่า ปัจจัยที่มีผลประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านอาชีพ มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาชุมชน

สมมุติฐานการวิจัยที่ 5 ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน ในการมีส่วนร่วมประชาชนในการพัฒนาชุมชนตามหลักอภินิหารธรรมของเทศบาลตำบลสระกระโจม อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมุติฐานการวิจัย แสดงให้เห็นว่ารายได้มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริมพงษ์ อยุธยา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร” พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ ประชาชนตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า รายได้ ที่แตกต่างกัน

3. การศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

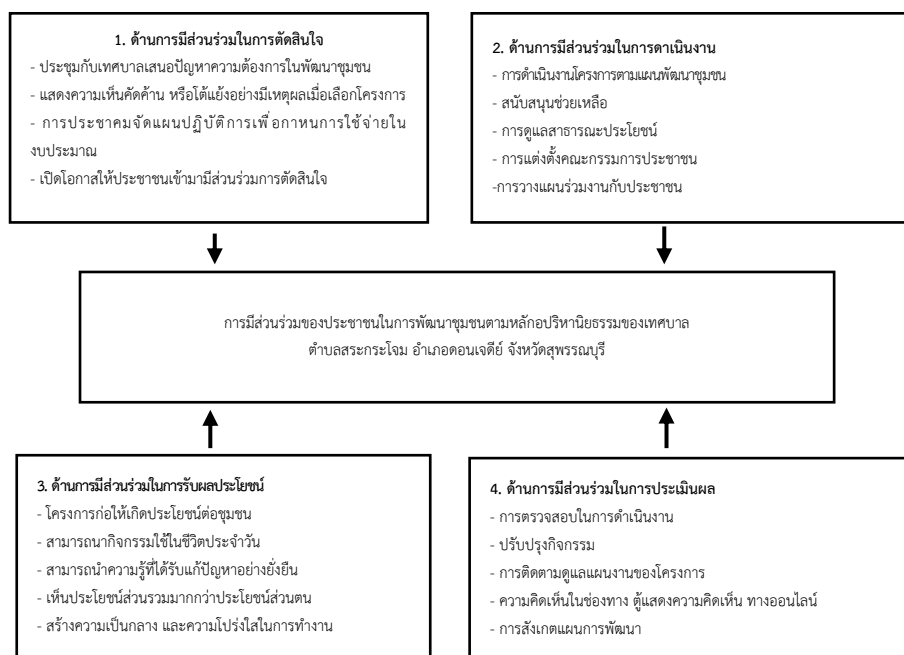
1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยรวมแล้วทางผู้บริหารให้ประชาชนได้เสนอความต้องการของชุมชนให้เกิดมีความเข้มแข็ง มีระเบียบ การวางแผน การกำหนดนโยบายต่างๆ ของชุมชน ปัญหาต่างๆ ร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการให้บริการประชาชนให้สะดวก งบประมาณจะจัดการให้ด่วน ถ้าไม่มีงบประมาณก็อาจจะรองงบประมาณเข้ามาระยะประมาณ 1 ปี รอเข้าแผนรองงบประมาณใหม่ ถ้าเร่งด่วนจริงไม่เกินงบประมาณทางเทศบาลจะจัดการให้ในทันทีเพื่อจะให้บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จัดให้มีอาสาสมัครกลุ่มต่างๆ เช่น อาสาสมัครประจำชุมชน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จิตอาสาและอาสาชุมชน จะทำให้การพัฒนาชุมชนไม่ว่าจะโครงการ รูปแบบไหน ก็จะมีเกิดประโยชน์สูงสุดในชุมชนเทศบาลแต่ละปีจะร่วมกลุ่มช่วยกันพัฒนา ตัดหญ้า ทำความสะอาดในชุมชนในพื้นที่ เป็นงานวันเด็ก แท้เทียนเข้าพรรษา ออกพรรษา เป็นต้น ในการร่วมกิจกรรมคือเวลาที่ มีกิจกรรมเข้ามาจะเป็นของคณะกรรมการส่วนใหญ่ มีประธาน มีกรรมการ มีที่ปรึกษา แต่ละคนจะมีตำแหน่ง ประชาชนชาวบ้านจะเข้ามามีส่วนร่วมก็เข้าร่วมส่วนชาวบ้านจะเป็นการเกรงอกเกรงใจในการร่วมงาน

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามระเบียบราชการที่มีให้เบิกจ่ายได้ ในรูปแบบของเบี้ยเลี้ยง และเงินค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน สร้างความเป็นกลางและความโปร่งใสในการทำงาน เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน อันไหนที่เป็นประโยชน์ชุมชนก็จะเสนอต่อเทศบาลไม่ว่าจะเป็น หลอดไฟ แสงสว่าง สาธารณูปโภค ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ท่อระบายน้ำ สนามกีฬา เลี้ยงโค กระบือ ที่ชาวบ้านเดือดร้อน จะนำเสนอ กับสมาชิกสภาเทศบาล (ส.ท.) ให้นำเรื่องเข้าอนุมัติกับสภาเทศบาล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล จากการสัมภาษณ์ ได้เปิดโอกาสให้มีความคิดเห็นในช่องทางต่างๆ เช่น ตู้แสดงความคิดเห็น ทางออนไลน์มีเดีย Facebook การเสนอความคิดเห็นให้เทศบาลทราบ ที่เทศบาลเปิดเอาไว้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินคอยตรวจสอบได้เต็มที่และเป็นผู้ที่ตรวจสอบที่ดีที่สุด ที่จริงแล้วส่วนใหญ่ประชาชนจะเป็นพนักงานบริษัท ถ้ามีการประชุมครั้งต่อไปประธานคณะกรรมการชุมชนก็จะแจ้งให้ประชาชนทราบและให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น

8. องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

9. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ส่งเสริมพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการรับรู้ข่าวสารของทางราชการอยู่เสมอ
2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชน ผู้นำบริหารและประชาชนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเทศบาลและเข้ามามีบทบาทของการพัฒนาชุมชน
3. สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่างๆ ที่เทศบาลได้จัดทำขึ้น รวมทั้งโครงการที่ชุมชนขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ของเทศบาลควรที่จะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนรับรู้และรับทราบถึงแผนหรือขั้นตอนประชาชนไม่เข้าใจในแต่ละเรื่อง แต่ละด้านของการร่วมงาน/กิจกรรม ต่างๆ โดยประชาชนสามารถนำเสนอโครงการให้กับเทศบาลเพื่อพิจารณากำหนดตามแผนพัฒนาในการดำเนินการของเทศบาล
2. ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากขึ้น ไม่ควรมีการเล่นพรรคพวกจนทำให้คนดีมีฝีมือไม่มีโอกาสทำงาน และควรมีการนำความคิดเห็นของประชาชนมาประยุกต์ใช้ให้มีการพัฒนา
3. ควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างตรงไปตรงมาให้ถูกต้องกับความเป็นจริงทั้งยังมีการชี้แจงรายละเอียดด้านงบประมาณในโครงการต่างๆ และการบริหารงานด้านอื่นๆ รวมไปถึงการทำประชาวิจารณ์ทุกครั้งก่อนที่จะมีการจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนชุมชนได้รับทราบด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในพัฒนาของเทศบาล
2. ควรศึกษาวิจัยในแนวการส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมโดยไม่ปล่อยให้เทศบาลแก้ไขปัญหาอยู่ฝ่ายเดียวโดยประชาชนไม่ให้ความสนใจ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 1-3.
- กิตติชัย สิ้นคง. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. รัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จินตวิทย์ เกษมสุข. (2561). แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 26 ฉบับที่ 50 มกราคม-เมษายน. 171.

- ชัยฤทธิ์ เบญญาภาจ. (2559). **การมีส่วนร่วมของประชาคมในการพัฒนาตำบลตาบตา อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทรงกรด ไกรกังวาร. (2560). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลแสนสุข อำเภวารินขาราบ จังหวัดอุบลราชธานี**. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปติดา ปานเนตรแก้ว. (2560). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พาณี เรียงทอง และคณะ. (2562). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบางเตย อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ภัสสุรีย์ คุณกลาง. (2561). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืนเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น**. ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2562). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตดุสิตกรุงเทพมหานคร**. รายงานวิจัย. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุภชัย ตรีเทศ. (2559). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี**. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตร. สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมพงษ์ อยู่โต. (2561). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตบางคอแหลมกรุงเทพมหานคร**. ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.